

Kvalitet eller Bjarnes bjælke?

*Af prorektor for uddannelse, Lykke Friis
Bragt i Universitetsavisen, d. 3. april 2014*

Læs lige to citater. Uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen, 20. marts 2014: "Vi er måske nået til at skulle have et opgør med overakademiseringen. Vi skal passe på, at vi ikke gør vores uddannelsessystem alt for akademisk." Uddannelsesminister Morten Østergaard, 29. september 2012: "Det er fantastisk, at vi nu optager flere unge end nogensinde før på en videregående uddannelse. Det er et kæmpeskridt frem mod regeringens målsætning...". Og så er vi ikke engang gået tilbage til 2010, hvor Videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen tryglede KU om at oprette flere studiepladser.

Ja, man kan godt blive rundtosset over de skiftende signaler. Men på KU har mottoet aldrig været "flere og flere". Vores samlede andel af landets universitetsstuderende er faldet. Hvor vi i 1977 optog 40 procent af landets nye universitetsstuderende i Danmark, optager vi i dag 25 procent. Det er rigtigt, at KU har optaget flere studerende siden 2007, og taget en del af ministerens ønskede vækst. Men andre universiteter har fordoblet optaget i den samme periode. Og med fempunktsplanen lægger vi op til en mere markant satsning på kvalitet, og sender et signal om, at tiderne med rekordoptag er ved at være forbi.

For det første styrker vi uddannelseskvaliteten. De studerende får flere timer på kandidatuddannelsens første år. Vi investerer i universitetspædagogik. Forskernes undervisning bliver et fast punkt til den årlige MUS, og de studerende har fået plads i ansættelsesudvalg.

For det andet styrker vi studieintensiteten. Vi er blevet enige med de studerende om, at de skal læse på fuld tid. Og KU gør noget ved studiemiljøet for at skabe gode rammer om det - socialt som digitalt: læsepladser, "hjemstavnslokaler", mentorordninger og digitalt isenkram såsom trådløst net. Desuden gennemlyser vi alle kurser for at se, om arbejdsbelastningen svarer til det antal point, den studerende får til eksamen.

For det tredje udvider vi paletten af talentforløb, så særligt motiverede studerende kan fordybe sig i sprog og BRIC-landene eller i innovation og entreprenørskab. For det fjerde skeler vi mere til arbejdsmarkedet, når vi fastlægger hvor mange studerende, der kan komme ind på vore uddannelser. Vi skruer op, der hvor der er større behov, og ned, hvor der over tid har været høj arbejdsløshed.

Endelig stiller vi krav til de kommende studerende. På nogle studier har vi i dag frit optag eller en adgangskvotient under 6. Efter analyser vil vi på udvalgte studier indføre et minimumskarakterkrav på 6. Der vil dog stadig være plads til de studenter, der har et godt hoved, men undlod at bruge det i gymnasiet. Vi vil derfor bede uddannelsesministeren om at få en mere fleksibel ordning, hvor ansøgere der ikke har minimumskarakteren kan bedømmes f.eks. ved en optagelsesprøve og samtale.

Vi glæder os over, at uddannelsesministeren tog vel imod KU's fempunktsplan. Når denne KUmentar udkommer, har regeringens kvalitetsudvalg netop barslet, og KU

hilser alle gode idéer velkommen. Vi er klar til at tage dialogen med politikerne og har tre pejlemærker.

For det første håber vi, at politikerne ikke vil forveksle kvalitet med relevans. Det er altid relevant at uddanne til højeste niveau, men det er ikke altid let at forudfakturere, hvilke uddannelser, der er relevante om 20 år. Og en uddannelses værdi kan næppe reduceres til en livsindkomst.

Det andet pejlemærke er, at universiteterne er bedst til selv at dimensionere optaget – her behøver vi ingen politisk indblanding, som mangler den nødvendige varsomhed og faglige ballast. Rektorerne har da også indgået en musketered om de kommende års dimensionering.

Og for det tredje vil vi tage politikerne på ordet og insistere på, at formålet med diskussionen er at løfte kvaliteten. Med ministerens nye retorik kan man godt få den mistanke, at der snarere er tale om en spareøvelse, og at "Bjarnes bjælke" lurser i baggrunden. Altså den finanspolitiske dagsorden om at sætte en bjælke ned over optagets og uddannelsesudgifternes himmelflugt i en tid, hvor Riget fattes penge. Det håber vi naturligvis ikke er tilfældet, for så ville det være mere hensigtsmæssigt, hvis politikerne meldte det ud hurtigt, så vi kan forholde os til det reelle politiske motiv bag reformen.